

Sygn. akt II Cz 1227/15

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu, Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SO Anna Kuczyńska

Sędziowie: Sędzia SR del. Małgorzata Dasiewicz - Kowalczyk

Sędzia SO Monika Kuźniar (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2015 r. we Wrocławiu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **S.A. we W.**

przeciwko (...) **w W.**

o zapłatę

na skutek zażalenia strony powodowej

na postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu

z dnia 14 kwietnia 2015 r.

sygn. akt IX C upr 509/15

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Monika Kuźniar SSO Anna Kuczyńska SSR del. Małgorzata Dasiewicz – Kowalczyk

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla Warszawy – Woli w Warszawie.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z art. 202 k.p.c. zdanie pierwsze i drugie, art. 30 k.p.c. niewłaściwość sądu dająca się usunąć za pomocą umowy stron sąd bierze pod uwagę tylko na zarzut ozwanego, zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Sąd nie bada z urzędu tej niewłaściwości również przed doręczeniem pozwu, owo dztwo przeciwko osobie prawnej lub innemu podmiotowi niebędącemu osobą yczną wytacza się według miejsca ich siedziby. W świetle art. 202 k.p.c. niewłaściwość miejscową, jeżeli nie jest ona wynikiem właściwości wyłącznej innego sądu, sąd bierze pod uwagę tylko na zarzut pozwanego, ogłoszony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy (postanowienie Sądu ajwyższego z dnia 15 stycznia 1974 r. I CZ 5/74).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanym przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu w postępowaniu upominawczym w dniu 17 lutego 2015 r. sygn. VII Nc 155/15 strona pozwana podniosła zarzut niewłaściwości i wniosła o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy - Woli w

Warszawie. Sąd Rejonowy uznał, że w tej sytuacji ze względu na miejsce siedziby strony pozwanej zarzut należało uznać za zasadny.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiodła strona powodowa zaskarżając je w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik postępowania - art. 200 § 1 k.p.c. w zw. z art. 30 k.p.c. poprzez jego zastosowanie pomimo braku zaistnienia przesłanki jego zastosowania, tj. niewłaściwości miejscowej Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu.
2. naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 i. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poprzez jego niezastosowanie skutkujące błędnym przyjęciem, iż sądem właściwym miejscowo do rozpoznania niniejszej sprawy jest sąd właściwości ogólnej strony pozwanej, podczas gdy należało uznać, że sądem właściwym miejscowo do rozpoznania niniejszej sprawy jest sąd właściwy dla siedziby powoda.

Powołując się na powyższe, strona powodowa wniosła o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez uznanie właściwości S.idu Rejonowego dla Wrocławia-[^]Śródmieścia we Wrocławiu do rozpoznaniu przedmiotowej sprawy,
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowaniu zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych.

W ocenie skarżącego Sąd I Instancji stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i wydał postanowienie o przekazaniu sprawy z naruszeniem obowiązujących w tej materii przepisów prawa. Strona powodowa wskazała, że sąd I Instancji nie zastosował w ogóle art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, regulującego właściwość miejscową sądów w sprawach o roszczenia wynikające z umów ubezpieczenia obowiązkowego. Skarżący podniósł, że w niniejszej sprawie właściwość miejscowa Sądu Rejonowego we Wrocławiu wynika bowiem z uprawnienia przewidzianego treścią art. 20 ust. 1 ww. ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zgodnie z którym powództwo obejmujące roszczenia z tytułu z ubezpieczeń obowiązkowych można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej, bądź przed sąd właściwy dla siedziby poszkodowanego. Strona powodowa nabyła wierzycelność dochodzoną pozwem w niniejszej sprawie na podstawie umowy przelewu wierzycelności z dnia 12 września 2014 r. W ocenie skarżącego skutkiem umowy cesji jest przejście objętej nią wierzycelności (roszczenia) z majątku zbywcy do majątku nabywcy, wraz ze związanymi z tą wierzycelnością prawami (art. 509 § 2 k.c). Zakres praw związanych, w rozumieniu art. 509 § 2 k.c, z wierzycelnością jest szeroki i bez wątplenia mieści się w nim również uprawnienie wyboru sądu właściwego spośród wskazanych w powołanym art. 20 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, z tym, iż ni będzie is on ograniczał do wyboru pomiędzy sądem właściwości ogólnej a sądem właściwym dla siedziby powoda. Wedle skarżącego łączy się to ściśle z zasadą, iż skutek przelewu wierzycelności cesjonariusz -powód wstępuje w pozycję prawną cedenta - poszkodowanego (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 3 września 1998 r., I CKN 822/97, postanowienia z dnia 21 kwietnia 2005 r. III CZP 17/2005 oraz postanowienia z dnia 16 listopada 2012 r. III CZP 69/2012). Podstawowym wynikiem przelewu wierzycelności jest wstąpienie cesjonariusza (powoda) w miejsce cedenta (poszkodowanego), który jako dotychczasowy wierzyciel zostaje wyłączony ze stosunku zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem (pозwanym).

Skarżący podniósł, że przejście na powoda wszelkich praw związanych z wierzycelnością dotyczy również możliwości wyboru sądu właściwego miejscowo spośród wskazanych w powołanym art. 20 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, a zatem skoro na skutek przelewu wierzycelności powód wszedł w prawa i obowiązki poszkodowanego to realizacja uprawnienia przewidzianego w powołanym art. 20 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych będzie sprowadzała się do wyboru pomiędzy sądem właściwości ogólnej, a sądem właściwym dla siedziby powoda. Wedle

skarżącego w niniejszej sprawie w pełni zasadne było więc wytoczenie powództwa przed sąd właściwy miejscowo dla siedziby powoda, która znajduje się we W., w jurysdykcji Sądu I instancji.

Powód podniósł, że nawet w przypadku nieuwzględnienia przez Sąd stanowiska, o którym mowa powyżej, rozstrzygnięcie co do sądu właściwego miejscowo w niniejszej sprawie przekazujące sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Woli w Warszawie w dalszym ciągu będzie błędne i sprzeczne z obowiązującymi w tej materii przepisami prawa. W ocenie skarżącego w przypadku uznania, iż zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, powództwo przeciwko ubezpieczycielowi w niniejszej sprawie winno być dochodzone przed sądem właściwym według miejsca zamieszkania poszkodowanego, a nie powoda, to właściwy miejscowo będzie Sąd Rejonowy w Wałbrzychu, a nie Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy. Powodowi przysługiwał wybór sądu właściwego miejscowo, zaś powód z tego uprawnienia skorzystał, wskazując w jego ocenie w pełni prawidłowo sąd, w którego okręgu mieści się jego siedziba - Sąd Rejonowy we Wrocławiu. Zdaniem skarżącego w przypadku uznania jednak, iż pomimo wstąpienia powoda w sytuację prawną poszkodowanego powództwo w dalszym ciągu zostać wytoczone według miejsca zamieszkania poszkodowanego, a nie według siedziby powoda, należy konsekwentnie uznać, iż powód dokonał wyboru sądu właściwego dla miejsca zamieszkania poszkodowanego, a nie sądu właściwości ogólnej pozwanego. W związku z powyższym sprawa powinna zostać przekazana do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu, w którego jurysdykcji znajduje się miejsce zamieszkania poszkodowanego (B. G.). Wobec powyższego skarżący, na wypadek gdyby Sąd nie przychylił się do stanowiska powoda przedstawionego w pierwszej części uzasadnienia, wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Wałbrzychu, jako sądowi właściwemu miejscowo ze względu na miejsce zamieszkania poszkodowanego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013, poz. 392 z późn. zm) powództwo o roszczenie wynikające z umów ubezpieczeń obowiązkowych lub obejmujące roszczenia z tytułu tych ubezpieczeń można wytoczyć bądź według przepisów o właściwości ogólnej, bądź przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

W pierwszej kolejności zważyć należy, że w doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się jednolicie, że możliwości powołania się na właściwość przemienną sądu (wynikającą z art. 20 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych) nie wyłącza okoliczność, że powód jest cesjonariuszem wierzytelności przysługującej uprzednio wobec ubezpieczyciela cedentowi nieuczestniczącemu w sporze. Za takim stanowiskiem przemawia to, że roszczenie, które przysługiwało uprzednio poszkodowanemu cedentowi przeciwko ubezpieczycielowi nie zmienia swego charakteru w następstwie dokonania przez poszkodowanego cesji na rzecz osoby trzeciej - cesjonariusza. Podstawą dochodzonego przeciwko pozwanemu roszczenia nie jest bowiem umowny przelew wierzytelności na rzecz powoda, gdyż z chwilą dokonania tej cesji nastąpił tylko skutek w postaci nabycia przez następcę prawnego cedenta przysługującej wcześniej cedentowi wierzytelności wobec jego dłużnika. (por. postanowienie SN z dnia 21 kwietnia 2005 r., III CZP 17/05, Lex nr 369265). Stanowisko to Sąd Najwyższy podzielił następnie w orzeczeniu z dnia z dnia 16 listopada 2012 r. (III CZP 69/12) wskazując, że w takiej sytuacji zmieniła się więc jedynie osoba wierzyciela, natomiast nie uległ zmianie charakter jej roszczenia o zapłatę wobec dłużnika, celem zaspokojenia wierzytelności przysługującej już nowemu wierzycielowi.

Sąd Najwyższy, w przywołanych wyżej orzeczeniach, powołał się także na wyrażany w piśmiennictwie pogląd odnośnie do powództw mających za przedmiot roszczenia z tytułu czynu niedozwolonego stwierdzając, że wstąpienie następców prawnych w miejsce podmiotów uprawnionych lub zobowiązanych z deliktu nie pozbawia przysługujących im roszczeń charakteru roszczeń z czynu niedozwolonego, co skutkuje tym, że dla powództw mających za przedmiot takie roszczenia właściwy miejscowo będzie nadal sąd określony z zachowaniem wymogów przepisu art. 35 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego konsekwentnie przyjmuje się, że zawarcie umowy przelewu wierzytelności nie prowadzi do zmiany, szeroko rozumianej, sytuacji prawnej cesjonariusza (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 września 1998 r., I CKN 822/97, OSNC 1999, Nr 2, poz. 39 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2010 r., V CSK 367/09, Lex nr 1170238). Dotyczy to więc także sytuacji wynikającej z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, jeśli się uwzględni, że właściwość przemienna sądu została w nim określona za pomocą kryterium przedmiotowego, a nie podmiotowego. Należy mieć także na uwadze zbieżność celów regulacji zawartej w art. 20 ust. 1 powołanej wyżej ustawy oraz art. 35 k.p.c., który, jak się zasadnie przyjmuje w piśmiennictwie, ma zastosowanie także do następców prawnych podmiotów poszkodowanych, dochodzących wymienionych w nim powództw.

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko i zapatrywania Sądu Najwyższego, wyrażone w przywołanych orzeczeniach. Powyższe oznacza, że w istocie strona powodowa wstąpiła w pozycję prawną cedenta, z wszelkimi tego konsekwencjami, w tym również w zakresie właściwości miejscowej. Uwzględnić w tym aspekcie należy dosłowną treść przepisu art. 20 ust. 1 o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Wykładnia językowa przywołanej regulacji prowadzi do jednoznacznej konstatacji, że w przepisie tym mowa jest o poszkodowanym bądź też uprawnionym z umowy ubezpieczenia i tylko wedle tego kryterium możliwym jest ocenianie właściwości miejscowej. Strona powodowa nie może zatem powoływać się na właściwość wynikającą z jej miejsca siedziby, jeżeli jednocześnie właściwość ta nie wynika z miejsca zamieszkania cedenta, który był poszkodowanym.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że miejscem zamieszkania poszkodowanego jest miejscowość B.. Niewątpliwie zatem sprawa nie należy do właściwości miejscowej Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Śródmieścia.

Strona pozwana podniosła zarzut niewłaściwości miejscowej i należycie go uzasadniła już w pierwszym piśmie procesowym (tj. w sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 23 marca 2015 r.; k. 32). Nie ulega wątpliwości, że według przepisów o właściwości ogólnej, sprawa winna być wytoczona przed Sąd Rejonowy dla Warszawy – Woli w Warszawie.

Dokonanie wyboru sądu wymaga nie tylko wskazania podstawy prawnej i zmanifestowania w pozwie woli odstąpienia od wymogu wniesienia pozwu do sądu właściwego ogólnie, lecz także przedstawienia podstawy faktycznej uzasadniającej istnienie prawa do wyboru sądu (poniesienia procesowego ciężaru przytoczenia istotnych w tej płaszczyźnie okoliczności faktycznych), a jeżeli powód nie wypełnia tego obowiązku, powinien być obciążony odpowiednimi skutkami, (zwłaszcza tym, że sprawa zostanie przekazana do sądu według właściwości ogólnej). Zaniechanie dostatecznie precyzyjnego przedstawienia tych okoliczności powodować musi więc uznaniem za nieskuteczną czynności procesowej polegającej na wyborze sądu i uwzględnieniem zarzutu pozwanego.

Skarżący dopiero w złożonym zażaleniu podniósł, że w przypadku braku akceptacji jego stanowiska, właściwym winien być Sąd Rejonowy w Wałbrzychu. Stanowisko to w ocenie Sądu Okręgowego jest spóźnione bowiem powinno znaleźć się w pozwie. Strona powodowa, jako przedsiębiorca i reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, winna wykazać się należyłą starannością w zakresie podejmowanych czynności.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji postanowienia. O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnie Sąd Rejonowy w orzeczeniu kończącym postępowanie (art. 108 § 1 k.p.c.).

SSO Monika Kuźniar SSO Anna Kuczyńska SSR del. Małgorzata Dasiewicz – Kowalczyk